

УДК 004.7:[37+001](062.552)

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ МОДЕЛЮВАННЯ В ПРОЄКТНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Касьянюк О.С., старший викладач кафедри Цифрових технологій та проєктно-аналітичних рішень ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА», м. Запоріжжя

Штучний інтелект (ШІ) може суттєво змінити наше суспільство на краще. Сфера штучного інтелекту має величезний економічний потенціал для сучасного світу, за оцінками експертів PricewaterhouseCoopers, до 2030 року штучний інтелект додасть до світового ВВП 15,7 трлн. доларів США. Штучний інтелект сприятиме розробці ефективних рішень, які збережуть час, візьме на себе повсякденні завдання й вивільнить час на креативність, критичне мислення, творчість. Продуктивність діяльності людини підвищиться, що дасть змогу у повній мірі реалізувати власний потенціал. Можливий внесок штучного інтелекту в розвиток людства вимагає такого ж глибинного вивчення, як і проблеми, що постають перед ним [1, с. 13]

Дослідження показали, що існують деякі проблеми, пов'язані з впровадженням штучного інтелекту, включаючи вартість на його впровадження, відсутність необхідних технічних знань і навичок для його ефективного застосування, несприйняття ШІ як ефективного інструменту допомоги, який полегшує роботу. Багато людей висловлюють обурення, бо бояться, що не зможуть конкурувати з ним у своїй професії та можуть залишитись без роботи. Однак штучний інтелект може автоматизувати багато рутинних та повторювальних завдань, звільняючи час для вирішення більш важливих справ, таких як стратегічне планування, управління ризиками та прийняття рішень. Алгоритми штучного інтелекту можуть швидко та точно аналізувати фінансові дані, виявляючи шахрайство та невідповідності у режимі реального часу. [2, с. 5; 3, с. 38].

Вже зараз ШІ, повсякденне використання ChatGPT змінює правила гри для приватних осіб і компаній, які прагнуть підвищити ефективність діяльності і продуктивність праці. Як потужна мовна модель, розроблена OpenAI, ChatGPT має потенціал, щоб кардинально змінити спосіб роботи та співпраці людей, команд і всіх нас особисто.

Загально інструменти обробки даних, прикладної статистики, різні інструменти моделювання бізнес-процесів та управління проєктами з використанням різних нотацій надають уявлення про процедуру (алгоритм) управління в різних аспектах діяльності.

Не зважаючи на чисельні публікації щодо потенційних загроз стрімкого розповсюдження штучного інтелекту (іноді маніпулятивного характеру), його використання вже не зупинити і тому необхідно лише визначити та прийняти правила добросовісного використання цього зручного інструменту на кшталт MS Excel.

Питання добросовісного використання штучного інтелекту у сфері освіти та науки зараз обговорюються на наукових конференціях [3], проте вже зараз зрозуміло, що в різних сферах діяльності постійно з'являються все нові можливості при використанні ChatGPT - від економії часу співробітників на збір та обробку даних до покращення роботи всієї команди, оптимізації процесів та документообігу.

Вважаємо, що вже зараз можна визначити суттєві переваги від використання ChatGPT в різних функціональних аспектах управління підприємством, зокрема в проектному менеджменті.

В 2023 році було опублікована стаття відомого фахівця в сфері управління проектами Інституту проектного менеджменту (PMI, США) Фредеріка Кінга (Frederick King) [1], в якій перелічено вісім основних переваг від використання ChatGPT в роботі проектною командою:

1. Надання ідей по кращому запуску проекту на заплановану зустріч для проектною командою. Наприклад, ChatGPT може швидко та ефективно надати декілька варіантів ідей з проектування, що сприяє швидкому запуску та розвитку проекту.

2. Роль консультанта та підготовка звіту. ChatGPT може виступати в ролі консультанта, який допомагає у підготовці звіту про стан ринку електронної комерції, що забезпечує швидке та точне збирання релевантної інформації.

3. Надання обґрунтування щодо вигід та переваг від впровадження нового проекту. ChatGPT може допомогти в обґрунтуванні необхідності нового проекту, обробити дані, змодельовати ситуації до проекту та «після проекту», вказуючи на можливості та явні та так звані неявні вигоди, які він може принести.

4. Імітація мозкового штурму та надання варіантів рішень. ChatGPT може генерувати варіанти рішень для різних ситуацій, що допомагає знайти оптимальний шлях вирішення проблеми.

5. Підготовка заходів для мінімізації ризику. ChatGPT може обробити вихідні дані та підготувати заходи для зменшення або усунення ризику, на підставі якого менеджмент та команда проекту може прийняти обґрунтовані рішення.

6. Підготовка порядку денного зустріч та нарад. ChatGPT може підготувати повний та зрозумілий план наради команди проекту, що допомагає забезпечити її плідну роботу, знижує стрес від невизначеності завдань та планів на майбутнє.

7. Підготовка офіційного електронного запрошення. Система може створити варіант офіційного (але дружнього) електронного запрошення різних стейкхолдерів (власника бізнесу, інвестора, клієнта, представників уряду, різних представників громадських організацій) на зустріч для презентації майбутнього проекту, для вирішення різних питань його впровадження, що сприяє позитивному сприйняттю запрошення та можливого ставлення до наданих пропозицій.

8. Переклад тексту на потрібну мову. ChatGPT може здійснювати переклад на потрібну мову тексту або документу, що є корисною функцією для міжнародного спілкування та співпраці з учасниками з різних країн.

Вважаємо, що для управління проектами вже не достатньо існуючих інструментів проектного аналізу, моделювання бізнес-процесів [3], загально прийнятих сучасних методів управління проектами згідно діючих у всьому світі стандартів Project Management [4]. Недарма й популярні в усьому світі підходи Agile - управління проектами передбачають здатність адаптуватися під нові вимоги бізнес-середовища. Тому зараз й виникає потреба використання штучного інтелекту як у повсякденному житті, так й в бізнесі.

Висновок. Отже, штучний інтелект має потенціал кардинально змінити суспільство на краще, забезпечуючи значні економічні вигоди та підвищення продуктивності праці. Хоча існують проблеми, пов'язані з його впровадженням, такі як деякі обмеження безкоштовному використанню, не відпрацьовані ще правила добросовісного використання ШІ, відсутність необхідних навичок та сприйняття, існує великий потенціал для автоматизації та оптимізації рутинних завдань. Використання інструментів штучного інтелекту, таких як ChatGPT, вже зараз демонструє значний вплив на підвищення ефективності управління підприємством та проектами, і досягнення його потенціалу вимагає уважного вивчення та впровадження етичних стандартів.

Список використаних джерел

1. Кай-Фу Лі, Чень Цюфань. Штучний інтелект 2041: 10 передбачень для майбутнього. – Київ : Bookcheff, 2022. – 464. с. – ISBN 978-966-993-596-0
2. Андронюк Н. І., Степанюк Д. О. Розвиток штучного інтелекту в системі бухгалтерського обліку. *Нові інформаційні технології управління бізнесом : збірник тез VI Всеукраїнської науково-практичної конференції*. – Київ : Спілка автоматизаторів бізнесу, 2023. – С. 5 – 6. – URL: <http://dkrkm.org.ua/cache/2022-2023/konf/180323/zbirnyk.pdf> (Дата звернення 07.09.2023).

3. Васильєва В. Г. Особливості та умови використання штучного інтелекту для вдосконалення функцій обліку й аудиту: *Технології добросовісного використання штучного інтелекту у сфері освіти та науки : матеріали всеукраїнського науковопедагогічного підвищення кваліфікації* (31 липня – 10 вересня 2023 року). – Одеса: ВД «Гельветика», 2023. – С. 38-41 – URL:
https://cuesc.org.ua/images/informlist/Maket_advanced_training_PSAU.pdf
4. Frederick King (2023) Unlocking the Potential of ChatGPT in Project Management: 8 easy use-cases. – URL: <https://frederickking-hh.medium.com/unlocking-the-potential-of-chatgpt-in-project-management-8-easy-use-cases-c3fd7cff8466> (дата звернення 08.02.2024).

УДК 338.2

ЕКОНОМЕТРИЧНІ МОДЕЛІ ІНДИКАТОРІВ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ

Кечеджі Н. Б., студентка, natakeche@ukr.net, ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Впродовж останніх років банківська система України зазнає значного впливу від різних кризових явищ, починаючи від пандемії COVID-19 і закінчуючи війною, яка триває з 2022 року. Подібний стан зазвичай супроводжується девальвацією та інфляцією, відтоком кількості вкладників та збільшенням заборгованостей клієнтами, що, в свою чергу, часто призводить до банкрутства банківських установ. Дуже часто це працює в комплексі. Тобто закриття окремих банків має можливість спровокувати таку тенденцію, яка може негативно впливати на економічну ситуацію в країні загалом, що в свою чергу стане значним тиском та можливим підривом фінансової безпеки інших суб'єктів банківської системи. Тому актуальною проблемою є розробка моделі, за допомогою якої кожен банк міг би розраховувати та контролювати рівень власної фінансової безпеки.

Після детального аналізу вітчизняних та зарубіжних наукових праць [1-3] ми дійшли висновку, що ця тема не є повністю визначеною та до кінця розкритою. До того ж, багато науковців розглядають це питання загалом в масштабах країни, в той час як ми б хотіли звернути увагу на економетричні моделі індикаторів фінансової безпеки саме з точки зору окремого банку.

Рівень фінансової безпеки є запорукою гарного розвитку банку, його конкурентоспроможності та фінансової стійкості. Логічним буде розглядати його в контексті прибутковості, оскільки саме за її наявності можливо вибудувати стабільність та стійкість установи під час криз, що є